

Vårt behov av sanning

Bertil Carlsson

Skrifter utgivna av
Insamlingsstiftelsen för pingstforskning
Nr 3

Bertil Carlsson

Vårt behov av sanning

INSAMLINGSSTIFTELSEN FÖR PINGSTFORSKNING instiftades år 2004 av pingstpastor Bertil Carlsson och hans fru Anna-Britta Carlsson. Stiftelsen har till ändamål att främja akademisk forskning om den svenska Pingströrelsen och förvaltas av Pingstförsamlingarnas skol- och kursverksamhet (PSK). Stöd till fonden kan ges genom dess bankgiro nr: 5851-6899.

© Bertil Carlsson, 2008

Utgivare: Insamlingsstiftelsen för pingstforskning

Omslag: Eric Ekman

Redaktionell bearbetning och digitalisering: Magnus Wahlström,

Roland Gäreskog

Omslagsbild: Bertil Carlsson i samband med instiftandet av Insamlingsstiftelsen för pingstforskning i september 2004

Foto: Ulrika Ramstrand

ISBN 978-91-977626-2-5

ISSN 2000-0006

Tryck: Stema Print AB, Forserum 2008

E-publikation: www.pingst.se

Förord

Bertil Carlsson, pastor inom Pingströrelsen, höll i början av maj 1978 fem morgonandakter i Sveriges Radio under rubriken ”Vårt behov av sanning”. I Radiokyrkans påannonsering av dessa andakter den 26 april 1978 kunde man läsa följande:

Bertil Carlsson i Härnösand har blivit riksbekant genom sina uttalanden om den s.k. ledarkrisen i Filadelfia. Med sitt fasta uppträdande har han tillvunnit sig respekt, men sanningskravet som andaktstema var fastställt innan krisen blev offentlig. ”Krisen” uppstod i och med att en så betrodd funktionär som Samuel Edestav i Stockholm skildes från sina uppdrag i den centrala administrationen. Tydligt är att händelsen väckt stor irritation runt om i landet.

I Filadelfiaförsamlingen i Stockholm hade en konflikt uppstått när ny föreståndare skulle tillsättas 1973. Konflikten blossade på nytt upp när Samuel Edestav, som fått stå tillbaka för Karl-Erik Heinerborg i föreståndarvalet, i slutet av 1977 avsattes från sin nya tjänst vid rörelsens pensionsstiftelse. Kritiska röster höjdes eftersom åtgärden av många uppfattades som ett uttryck för den maktkoncentration – med Filadelfiaförsamlingen i centrum – som man menade fanns inom Pingströrelsen. Flera andra händelser bidrog till kritiken. Mest uppmärksam var den spänning som uppstod mellan Filadelfiaförsamlingen och pingstförsamlingen i Järfälla när den bildades år 1974 efter att tidigare ha varit s.k. utpost till Filadelfiaförsamlingen. Kritiken blev offentlig i och med ett panelsamtal i Sveriges Television den 13 april 1978 med rubriken ”Makten är härligheten”. I tidningen Dagen följde en debatt som varade i en och en halv månad. Det var således under denna debatt som radioandakterna sändes.

Sanningsfrågan har varit återkommande hos Bertil Carlsson i debatt, forskning och förkunnelse. Bara något år innan radioandakterna hölls hade han angripits hårt av starka ledare inom Pingströrelsen efter publiceringen av sin undersökning om rörelsens organisationsstrukturer.

Radioandakterna fick alltså särskild uppmärksamhet genom sitt tema och tidpunkten för utsändningen. I denna skrift görs de tillgängliga tillsammans med texter från andra andakter och predikningar Bertil Carlsson hållit i Sveriges Radio. Som manus för en pingstpredikants förkunnelse och bibelundervisning utgör samlingen läsning såväl för uppbyggelse som för forskning.

Skriften har även publicerats elektroniskt på www.pingst.se.

Radioandakterna från år 1955 återges med samma text som användes i manus då de framfördes i radio, vilket innebär citat från 1917 års översättning av Bibeln och från Den svenska psalmboken 1937.

I texterna från radioandakterna och radiogudstjänsterna under slutet av 1970-talet har manusen redigerats genom att bibelcitaten med några få undantag hämtats från Bibel 2000, vilket har medfört att en del texter i samband med citaten har ändrats något jämfört med originalen.

Ord och uttryck som särskilt betonades vid utsändningarna har kursiverats. Detta gäller även i bibelcitaten och bygger på markeringar i manus.

Redaktionen

Innehåll

Ny födelse	9
Två morgonandakter i Sveriges Radio den 22 och 23 juli 1955	
Minnet av Jesu Kristi himmelfärd	17
Predikan i en gudstjänst i Sveriges Radio från Filadelfia, Härnösand, den 4 maj 1978 – Kristi himmelfärdsdag	
Vårt behov av sanning	27
Fem morgonandakter i Sveriges Radio 8-12 maj 1978	
Ett liv med Jesus	43
Sju andakter i Lokalradion, Härnösand, år 1978	
Den Jesus gör fri blir verkligen fri	57
Predikan i en gudstjänst i Sveriges Radio från Filadelfia, Härnösand, söndagen den 17 september 1978	
Vårt behov av en god herde	65
Predikan i en gudstjänst i Sveriges Radio från Filadelfia, Härnösand, söndagen den 29 april 1979	
Orden och verkligheten	69

Ny födelse

Två morgonandakter från år 1955

Behovet av ny födelse

Guds ord är vårt rättesnöre. Vi tar därför fram våra biblar och söker reda på Johannes evangelium det 3:e kapitlet. I verserna 1 till 21 refereras ett samtal mellan Nikodemus och Jesus. Med ledning av detta samtal skall vi idag och i morgon tala något om behovet av och möjligheterna till ny födelse. Läs därför gärna efter andakten idag noga igenom detta sammanhang. Jesus har där något han vill säga oss. Nu läser vi endast andra och tredje verserna. Nikodemus ”kom till Jesus om natten och sade till honom: ’Rabbi, vi veta att det är från Gud du har kommit såsom lärare; ty ingen kan göra sådana tecken som du gör, om icke Gud är med honom.’ Jesus svarade och sade till honom: ’Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Om en människa icke bliver född på nytt, så kan hon icke få se Guds rike.’”

Nikodemus tycks ha haft samma behov som Erik Lindorm, som i en av sina dikter bekänner:

Jag orkar ej frossa i vad om helst
av färger, klanger och ljud.
Jag vill bara höra hur man blir frälst,
om hur man brottas med Gud.

Då Nikodemus här kom till Jesus framställde han från början ingen fråga utan fällde endast ett starkt värdeomdöme om Jesus och hans lära. Längre kom han inte förrän Jesus avbröt honom. Jesus liksom såg in i religionsfilosofens hjärta, såg hans sökande ande.

Nikodemus hade imponerats av Jesu lära – som denne förkunnade med makt och myndighet – och trodde sig i den möjligen ha funnit den felande länken i sin livsåskådning, den framkomliga fortsättningen på sin väg till frid med Gud. Antagligen var det dessa tankar som kom Jesus att hastigt avbryta honom och riva sönder alla förhoppningar om frälsning på såväl de goda gärningarnas som filosofins väg. Jesus går istället in direkt i problemets kärnpunkt. ”Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Om en människa icke bliver född på nytt, så kan hon icke få se Guds rike.”

Då Jesus här talar om att se Guds rike, så menas därmed att ha upplevt det – alltså kommit in i och fått del av och blivit ett med Guds rike.

Att de heliga – vilkas liv säkerligen fascinerade Nikodemus – redan här på jorden hade kommit in i Guds rike stod klart och tydligt för honom. Ingen annan förklaring kunde givas till deras liv och det var enda svaret på frågan om deras kraft, mod och förblivande livsgärning. De ägde ett annat liv, ett nytt liv med nya – för honom själv okända – möjligheter. Livet i Guds rike – det är livsgemenskap med Gud – syntes honom som en oas i tillvarons öken. Men han hade inte lyckats komma dit. Det tedde sig för honom som en hägring.

När vi nu ser Nikodemus stå här inför Jesus, får vi inte glömma, att han var en from man, en religionslärare och rådman. Han tillhörde fariséerna, det strängaste partiet inom judiskt fromhetsliv. Med fariséer förstår vi i allmänhet skrymtare, religiösa hycklare. Och det är sant, där fanns sådana. Men där fanns också ärliga fariséer, verkliga sanningssökare. Nikodemus förefaller vara en sådan.

Det kan därför synas malplacerat av Jesus att tala med denne karaktärsfina man om att födas på nytt. Lämpligare kan det synas ha varit att tala om detta, då han i Simons hus mötte den gråtande synderskan, som var ökad i hela bygden för sitt dåliga leverne, eller med den lösaktiga kvinnan vid Sykarsbrunnen, eller med den kvinna, som på bar gärning blivit

beträdd med äktenskapsbrott och därmed enligt Mose lag förverkat rätten att leva, eller med rövaren på korset, som själv erkände att han led vad hans gärningar var värda. Dessa stackars människor var förbrända av lustar, laster och brott. Där tycktes inget finnas kvar av värde, allt var förlorat. Men inte till någon av dessa talade Jesus om nya födelsen. Inte därför att de inte behövde denna upplevelse, utan därför att den var självklar. Skulle en förändring till det bättre inträda här så måste det till ett gudomligt ingripande. Fullt så självklart låg det inte till för Nikodemus – mänskligt sett. Han stod själv helt oförstående till behovet av ny födelse.

Hur kunde det var möjligt att han med sin meritlista måste börja om från början och därtill börja på samma plan som äktenskapsbrytare och rövare? Han som var född av fromma föräldrar, vilka givit honom den bästa tänkbara uppfostran också i judiskt fromhetsliv. Därtill var han – som vi nämnt tidigare – farisé, en skriflärdd man, som alltså fortfarande levde kvar i en religiöst laddad miljö. Allt detta var och är mycket bra, men det frälsar inte, det kan inte ersätta nya födelsen. Detta framgår tydligt av Jesu undervisning i detta sammanhang liksom tidigare av Joh. 1:13. Man föds inte genom den fysiska födelsen till ett Guds barn. Man blir det inte genom uppfostran och miljö eller egna ansträngningar utan endast genom nya födelsen, vilket innebär att man är född av Gud genom vatten och ande. Det gamla är förgånget och något nytt har kommit.

Med Nikodemus och den i Apostlagärningarna omnämnde Kornelius som exempel, förstår vi bättre att man utan att vara född på nytt kan delta i gudstjänster, ge rikliga kollekter, utföra goda gärningar och tänka ädla tankar. Båda dessa män var nämligen mycket fromma, de ägde gudfruktiga människors beteendemönster vad det yttre beträffade. Men de var inte frälsta – de saknade livet i Gud. Men båda var ärliga och lät sig undervisas om frälsningens väg. Och Bibeln låter oss tydligt

förstå att de båda ställdes inför pånyttfödelsens måste och att de båda mottog frälsningen genom tron på Jesus.

Vi har alltså i dag sett, att vi alla hur präktiga eller dåliga vi än är behöver bli födda på nytt. I morgon, om vi får leva och ha hälsan, skall vi av Jesu undervisning se svaret på Nikodemus fråga: ”Hur skall detta ske?”

Psalm 302 i Den svenska Psalmboken 1937, verserna 1 och 2

Klippa, du som brast för mig,
Låt mig gömma mig i dig,
Vattnet, blodet, som går fram
Från ditt hjärta, o Guds Lamm,
Blive mig en dubbel bot
Emot synd och lagens hot.

Med min fromma möda jag
Aldrig fylla kan din lag.
Blive jag i nit ej matt,
Gråte jag båd dag och natt,
Stå dock syndens fläckar kvar.
Blott i dig jag frälsning har.

Möjlighet till ny födelse

Med ledning av Joh. 3:1-21 talade vi i gårdagens morgonandakt om, att alla som vill vinna ingång i Guds rike måste bli födda på nytt. Inför detta stod den lärde och karaktärsfina Nikodemus helt oförstående. Det syntes honom så ofattbart, att Jesus fann sig föranlåten fråga: "Är du Israels lärare och förstår icke detta?"

Nej, hur skulle han kunna förstå det. Hela hans liv hade varit en samfällid strävan efter att komma in i Guds rike – efter frid med Gud. Och nu fick han höra, att detta visserligen i och för sig var värdefullt, men som medel till frälsning hade det inget som helst värde. Därtill kom att Johannes, Sakarias son, det sista året framträtt med en skakande väckelseförkunnelse om ett bättringens dop till syndernas förlåtelse. Och det budskapet riktade han till alla. Knappt hade den mesta uppmärksamheten lagt sig kring honom, förrän Jesus framträdde med ett om möjligt ännu radikalare budskap: "I måsten födas på nytt!" Är han den, om vilken Johannes sagt: "Jag döper eder i vatten till bättring, men den som kommer efter mig, han är starkare än jag, och jag är inte ens värdig att bära hans skor; han skall döpa eder i helig ande och eld"? Vem och vad skulle han nu tro? Situationen syntes Nikodemus förvirrad. Då svarar Jesus åter: "Sannerligen, sannerligen säger jag dig: 'Om en människa icke bliver född av vatten och ande, så kan hon icke komma in i Guds rike.'" Här visar Jesus att det föreligger ingen dualism mellan Johannes och honom. Dopet i vatten och helig ande hade samma mål. Johannes verksamhet var förberedande. Jesu verksamhet är fullbordande. Men det hade ännu inte blivit klart för Nikodemus vem Jesus var. För honom var han en stor lärare – sänd av Gud.

Då han åter tänkte över Jesu påstående: "I måsten födas på nytt", kunde han inte återhålla frågan: "Hur skall detta ske?" Denna fråga är aktuell för var och en som söker Gud till frälsning. Vi har redan hört att det inte kan ske genom den naturliga födelsen, inte genom uppfostran eller miljöpåverkan och inte genom egna gärningar. Låt oss nu höra Jesu svar på frågan. Först tillbakavisar han ytterligare tanken på att det andliga skeendet är något som till fullo kan förstås och förklaras av oss. Men han framhåller också, att dess verkningar kan iakttagas, liksom vi kan det med vindens.

Därefter söker han klargöra Människosonens himmelska ursprung. Bland annat gör han det genom att ge oss de sköna orden i Joh. 3:16 : "Ty så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom skall icke förgås, utan hava evigt liv."

Genom att anknyta till händelsen ur Israels historia om kopparormen i öknen, antyder han också Människosonens korsfästelse och vilken välsignelse den skall få för världen. Utan Jesu död och uppståndelse är pånyttfödelsen en omöjlighet. Men här säger sig Jesus vara frälsningens medelpunkt och upphov. Genom tron på honom skulle undret ske. Vi fallna, av synden fångade människor, skulle inte behöva förgås utan få uppleva pånyttfödelsen – få evigt liv. Men det skulle inte ske genom en tvångshandling från Guds sida, utan genom en frivillig överlåtelse åt Gud från vår sida. Jesus har inte kommit för att döma världen dvs. Nikodemus och Kornelius eller synderskan och rövaren eller dig och mig. Nej, han har inte kommit för att döma världen utan för att frälsa världen, frälsa dem som vill tro på honom, "Den som tror på honom, han bliver icke dömd, men den som icke tror, han är redan dömd, eftersom han icke tror på Guds enfödde Sons namn."

Åter kommer dopet in i bilden, men det är inte längre Johannesdopet, ty det var givet att gälla endast till Jesu uppståndelse. Här möter vi dopet till Kristus. Enligt Mark. 16 säger Jesus: "Den som tror och bliver döpt, han skall bliva frälst; men

den som icke tror, han skall bliva fördömd.” Här vidgas alltså Jesu ord till Nikodemus, att ”om en människa icke bliver född av vatten och ande, så kan hon icke komma in i Guds rike”. Liksom Johannesdopet på sin tid var oskiljaktigt från bättningen och tjänade som en förberedelse till Jesu framträdande, så hör tron på Jesus och dopet till honom organiskt samman och för oss in i Guds rike – vilket innebär livsgemenskap med Gud.

Även enligt Petrus predikan på pingstdagen – återgiven i Apg. 2 – hörde dopet intimt samman med syndernas förlåtelse. Och till Titus skriver Paulus i kapitel 3: ”Men när Guds, vår Frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, då frälste han oss, icke på grund av rättfärdighetsgärningar som vi hade gjort, utan efter sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i helig ande, som han rikligen utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare, för att vi, rättfärdiggjorda genom hans nåd, skulle, såsom vårt hopp är, få evigt liv till arvedel.”

Om Nikodemus vid detta tillfälle genom tron på Jesus upplevde pånyttfödelsens under i sitt liv förmäler inte textordet. Men vi finner honom senare omnämnd i Bibeln som en Jesu lärjunge. Därav förstå vi att frälsningens väg klarnade för honom då han mottog Jesu ord.

Käre lyssnare som bär samma längtan som Nikodemus, vi har alla samma stora behov av och möjligheter till att bli födda på nytt. Och det kan ske då vi tar vara på Guds levande ord som förbliver och villigt går den i ordet anvisade vägen. Redan i dag kan du uppleva frälsningens verklighet, redan nu kan du komma in i Guds rike och få del av dess välsignelser. Ty Gud har ”i Kristus välsignat oss med all den himmelska världens andliga välsignelser.” Därför om du ”tror på Herren Jesus, så bliver du med ditt hus frälst.”

Psalm 301 i Svenska Psalmboken, verserna 1 och 2.

Jag vet en port, som öppen står,
Där från de gyllne salar
En klarhet, som från korset går,
Om Kristi kärlek talar.
O djup av nåd, min Gud, hos dig,
Att porten öppen står för mig,
För mig, för mig, står öppen ock för mig!

Den öppen står för varje själ,
Som nådens ord anammar,
För rik och fattig, kung och träl,
För alla folk och stammar.
O djup av nåd, min Gud, hos dig,
Att porten öppen står för mig,
För mig, för mig, står öppen ock för mig!

Minnet av Jesu Kristi himmelsfärd

Predikan från år 1978

”... men ni skall få kraft när den heliga anden kommer över er, och ni skall vittna om mig i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns.” När han hade sagt detta såg de hur han lyftes upp i höjden, och ett moln tog honom ur deras åsyn. Medan de såg mot himlen dit han steg upp stod plötsligt två män i vita kläder bredvid dem. ”Galileer”, sade de, ”varför står ni och ser mot himlen? Denne Jesus som har blivit upptagen från er till himlen skall komma tillbaka just så som ni har sett honom fara upp till himlen.” (Apg. 1:8-11)

... då skall ni veta, ni alla och hela Israels folk, att det skedde genom nasarén Jesu Kristi namn. Tack vare honom som ni korsfäste och som Gud har uppväckt från de döda står den här mannen frisk framför er. Jesus är *stenen som föraktades av er husbyggare men blev till en hörnsten*. Hos ingen annan finns frälsningen, och ingenstans bland människor under himlen finns något annat namn som kan rädda oss. (Apg. 4:10-12)

Må han ge ert inre öga ljus, så att ni kan se vilket hopp han har kallat oss till, vilket rikt och härligt arv han ger oss bland de heliga, hur väldig hans styrka är för oss som tror – samma oerhörda kraft som han med sin makt lät verka i Kristus när han uppväckte honom från de döda och satte honom på sin högra sida i himlen, högt över alla härskare och makter och krafter och herravälden, över alla namn som finns att nämna, såväl i denna tiden som i den kommande. *Allt lade han under hans fötter*, och honom som är huvud över allting gjorde han till huvud för kyrkan, som är hans kropp, fullheten av honom som helt uppfyller allt. (Ef. 1:18-23)

I dag firar vi minnet av Jesu himmelfärd. Visst är Jesu livsöde märkligt? Då Jesus föddes i Betlehem tändes en ny stjärna, men när han dog på korset blev det solförmörkelse. När Jesus föddes sjöng änglar över Betlehems nejder, men när han skulle dö på korset överöstes han av hänfulla ord. Ja, när Jesus föddes i Betlehem tillbad vise män vid hans bädd, men vid korset tillbad endast en dödsdömd rövare.

Under sitt jordeliv framträdde Jesus med unika anspråk. Han sade till exempel: ”Jag är världens ljus.” Observera, att han inte sade, att han var ett av världens ljus, nej, han hävdade: ”Jag är världens ljus.” Han sade också: ”Jag är vägen, sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom mig.” Lägg märke till, att Jesus inte framställer sig själv som ett av flera alternativ. Nej, Jesus hävdar mycket bestämt: ”Jag är vägen, sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom mig.”

Även Jesu apostlar framträdde med mycket kategoriska utsagor om Jesus. Så säger till exempel aposteln Petrus i vår text i dag:

Hos ingen annan finns frälsningen, och ingenstans bland människor under himlen finns något annat namn som kan rädda oss.

Här avfärdas fullständigt alla andra frälsningserbudanden. Genom ingen annan än Jesus Kristus kan en människa bli frälst – alltså befriad nu och i evigheten. Endast Jesus är ”vägen och sanningen och livet”.

Vem är då denne unike Jesus? Vem är mannen med dessa orubbliga, totala anspråk? Är han identisk med Jesus Christ SuperStar i den häromåret så uppmärksammade musikalen? Eller med Kamrat Jesus i Sven Wörnströms på sin tid så om diskuterade bok? Ja, det har under senare år givits många beskrivningar på Jesus. Och detta överensstämmer med det profetiska ordet i Bibeln, som säger att det vid tiden före Jesu andra kommande till jorden skall bli ett rikt utbud av

Jesusbilder. Man skall mycket anspråksfullt träda fram och hävda att Messias är här eller där. Allt detta skall ske för att förvillla människorna, ja, jämväl de utvalda skall stå i fara att bli förvillade, framhåller Jesus.

Det finns alltså all anledning, att inför alla dessa olika Jesustolkningar stanna upp och fråga sig: Vem är denne unike Jesus med dessa absoluta anspråk? Ingen av oss lever i ett tomrum. Det gör inte trons systrar och bröder heller. Mer eller mindre tar vi alla intryck av omgivningen. Därför är det väl motiverat, att även den bekännande kristne stannar upp och analyserar sin Jesusbild. Visserligen kanske många har hört och läst om Jesus ända sedan barnaåren. Men jag vill ändå påstå, att det är nyttigt, ja nödvändigt för oss alla att tänka efter: Vem är Jesus egentligen? Vem är han, som framställs som den ende genom vilken vi kan bli frälsta?

Svaret på dessa frågor kan sökas på två kunskapsnivåer. För det första på "att-veta-nivån". Där nöjer man sig med frågor av typen "vem?" och svaret "Jesus, Josefs son!" Och frågan "när?" och svaret "Vid tiden för kejsar Augustus skattskrivning!" Och frågan "var?" och svaret "Nasaret!" Men dessa svar är för ytliga. Bibeln hävdar att Jesus är Guds Son, inte Josefs son. Jungfrufödelsen, är av vital betydelse för förståelsen av Jesusgestalten i mänsklighetens historia. Jesus föddes när tiden enligt Guds rådslut var inne och detta råkade sammanfalla med den omtalade skattskrivningen. Och slutligen, Bibeln hävdar att Jesus föddes i Betlehem helt i överensstämmelse med profeternas utsagor.

Vill man få en Jesusbild med djupdimension måste man söka sig fram till den andra kunskapsnivån, som är "att-inse-nivån". För att komma dit måste man ställa analyserande frågor av typen "Vad?", "Varför?" och "Hur?" Vad är det som gör Jesus unik? Varför blev han unik? Och hur blev han det? Varför är han den ende genom vilken vi kan bli frälsta, befriade?

Förutom att man ställer analyserande frågor angående Jesus, är det också viktigt, att man ser honom i ett rätt perspektiv. Den rätta Jesusbilden framträder nämligen först om man ser på Jesus i ljuset av mänsklighetens historia. Dessutom är det angeläget att i Bibeln studera Jesus i helfigur. Man får alltså inte nöja sig med några favoritutsagor om Jesus i Bibeln och sedan göra personliga frihandsteckningar för resten. Gör man det, då visar erfarenheten entydigt, att Jesusgestalten blir för liten. En sådan Jesus kan inte vara identisk med den unike Jesus, som kunde hävda: ”Jag är vägen och sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom mig.” Nej, en sådan Jesus kan inte vara densamme som Petrus talar om när han säger: ”I ingen annan finnes frälsning.”

Vi har ett belysande exempel på denna typ av misstag beskrivet i Lukas evangelium kapitel 24. Först berättas det där om hur några kvinnor vid besök vid Jesu grav får klart för sig att Jesus har uppstått från det döda. Lyckliga och glada över detta faktum skyndade de med sitt vittnesbörd till Jesu närmaste lärjungar, men dessa betraktade kvinnornas berättelse som bara ”prat och de trodde inte på dem”*. Samma dag, alltså på påskdagen, begav sig två av lärjungarna från Jerusalem och till Emmaus. Medan de gick samtalande de om det som hänt Jesus i Jerusalem. Allt var för dem så ofattbart. En gång var de entusiastiska Jesusefterföljare. Händelserna under helgen hade fört dem in i en troskris. Allt var kaos och mörker. Nu talade de om sin Jesustro i förfluten tidsform. När en man närmade sig dem på vägen och frågade vad de samtalande om, stannade de och såg bedrövade ut samt berättade om hur deras tro totalt hade havererat. Texten låter oss veta, att främlingen var den uppståndne Jesus, men Emmausvandrarna kände inte igen honom. När främlingen tagit del av deras situation, sade han:

Förstår ni så lite, är ni så tröga till att tro på det som profeterna har sagt? Skulle inte Messias lida detta och gå in i sin härlighet?

... Och med början hos Mose och alla profeterna förklarade han för dem vad som står om honom överallt i skrifterna.

Lärjungarnas olycka var att de fått en alldeles för liten Jesus. Textsammanhanget visar att detta berodde på, att de varit fixerade vid förutfattade meningar om Jesus. De såg honom endast i ljuset av Israels historia, inte i mänsklighetens och de tog endast fasta på messianska löften till Israel och inte till andra folk och de hade ägnat mera uppmärksamhet åt de politiska konsekvenserna av Jesu livsgärning än åt de religiösa. Verkligheten själv slet brutalt sönder deras förkrympta Jesusbild.

Det är mot denna bakgrund vi skall förstå främlingens – dvs. Jesu – bibelstudium där på vägen. Den troskris lärjungarna här upplevde kunde inte lösas med bön och förbön, även om bönen har ett oskattbart värde. Andliga problem som skall lösas med bibelstudium kan inte lösas med bön och givetvis inte heller tvärtom. Bibelstudiet kan inte heller ersätta bönen. Eftersom alla föreställningar om Jesus hos lärjungarna hade brutit samman, fanns det nu en ny öppenhet för undervisning. Och Jesus hämtade fram profetiska uttalanden om sig själv ur alla Gamla testamentets 39 böcker. Ur flera böcker fick han säkert anledning att hämta fram flera citat. Det blev alltså ett mycket grundligt bibelstudium under den här vandringen. Men så byggdes det också upp en korrektare Jesusbild. Troskrisen fick en lycklig lösning och lärjungarna återvände till Jerusalem och vittnade med tro och hänförelse om Jesu uppståndelse. Nu insåg de tillfullo att Jesus är unik. De förstod att han – och endast han – är världens ljus. De förstod att Jesus är ”vägen, sanningen och livet”. Ja, nu förstod de, att han är den ende genom vilken vi kan bli frälsta, befriade.

Bibeln är den enda kunskapskälla, som kan ge en tillförlitlig och hållbar bild av Jesus. Därför har vi all anledning att följa bibelstudieledarens på Emmausvägens exempel och se på Jesus i ljuset av hela mänsklighetens historia.

För att då få den rätta förståelsen av Jesus, måste vi först se på den förste Adam. När han ställdes in i skapelsesammanhanget, var han inte ond. Dvs. han var inte belastad med negativa meriter. Och detta torde inte vara svårt att acceptera. Men vi måste också göra klart för oss, att han inte var god. Dvs. att han inte var rustad med positiva meriter. Detta kanske kan vara svårare för somliga att tro. Man erinrar sig vad Bibeln säger, att Gud vid skapelsen såg på sitt verk och såg att det var gott, ja, att det var mycket gott. Men då skall man beakta att detta inte är ett moraliskt omdöme om Adam, utan det är ett omdöme om Guds eget skapelseverk. Gud hade gjort ett gott arbete, ett gott hantverk. Beträffande Adam så var han i moralisk mening vare sig ond eller god. Han var helt enkelt nollställd. Det innebär, att han i moraliskt avseende fick gestalta sitt liv utifrån ett nolläge. Men det är viktigt att i Bibeln se, att Gud skapade människan till sin avbild. Detta betyder dock inte en yttre, materiell likhet med Gud, ty Gud är Ande, säger Jesus. Gud har inte kött och blod som vi människor. Han är inte bunden till materien. Nej likheten med Gud finns på det moraliska planet. Människan är utrustad med fri vilja. Från ett nolläge kunde alltså Adam välja om han ville följa Guds föreskrifter eller om han skulle bryta mot dem. Han var ordentligt underrättad om konsekvenserna. När Frestaren frestade Adam följde han ett mönster, som han sedan alltid följt. Han frestade uppåt. Han förespeglade Adam, att han skulle bli lik Gud. Det lät lockande. Alltså lik Gud. Men när Adam följde frestelsen blev det ett fall, ett fall nedåt.

Aposteln Paulus beskriver följderna av den förste Adams fall i Romarbrevets 5:e kapitel. Där framhåller Paulus sex gånger att Adams fall förde med sig, att hela människosläktet kom in under syndens och dödens herravälde. Syndafallet inträffade så tidigt i människans historia, att ingen ny generation ännu hunnit läggas till den första. Och Bibeln säger, att ett ont träd inte kan bära god frukt. En dålig källa kan inte ge gott vatten. Adams barn generationer efter generationer är inte

moraliskt nollställda. Ett Adams barn kunde inte och kommer aldrig att kunna bli sina syskons frälsare.

När syndafallet var ett faktum och Gud talar ut med Adam får denne ett löfte av Gud om en Frälsare. Enligt Paulus är den förste Adam före fallet en förebild till den som skulle komma. Den som åsyftas är Jesus. Av sammanhanget framgår, att han är den andre Adam, men i Korintierbrevet kallar Paulus honom för den siste Adam. Visserligen är han den andre, men han blev den siste Adam. Det kommer aldrig att bli någon tredje eller fjärde. Bakgrunden till detta är, att han lyckades med det, som den förste Adam misslyckades med. Därför behövs det ingen mer Adam. Efter Adams fall kunde det sägas, att Guds tanke med människan som Guds avbild är ogenomförbar i verkligheten. Människan kommer aldrig att ifrån ett moraliskt nolläge kunna meritera sig i det goda. Tanken med människan är dömd att misslyckas. Men Jesus visade i sitt jordeliv att det var praktiskt möjligt att av fri vilja leva helt efter Guds vilja. Guds tanke med människan är genomförbar.

Av Bibelns tanke, att den förste Adam före fallet är en förebild till Jesus följer, att även Jesus vid sitt inträde i Skapelsen var nollställd. Att han inte var ond i moralisk mening, dvs. belastad med negativa meriter, det är säkert en självklarhet för de flesta. Svårare kan det bli för somliga att acceptera tanken, att Jesus vid inträdet i skapelsen inte heller var god i moralisk mening, dvs. att han inte var utrustad med positiva meriter, utan han var liksom Adam ur moralisk meritsynpunkt nollställd.

Detta framgår klart av Bibelns undervisning. Jesus säger själv i den bön, som kallats hans översteprästliga förbön: ”Förhårliga du mig hos dig, fader, med den härlighet jag hade hos dig innan världen var till.” Av dessa ord, liksom av andra bibelord, framgår, att Jesus fanns hos Fadern före sitt människoblivande. På den tiden ägde han härlighet – gudomshärlighet – men vid människoblivandet avlade han denna härlighet. Han nollställde sig själv.

Till församlingen i Korint skriver Paulus, att Jesus, ”som var rik, blev fattig för er skull, för att ni skulle bli rika genom hans fattigdom”. Observera här uttrycket ”blev fattig” – alltså nollställd. I brevet till Filipperna skriver Paulus:

Låt det sinnelag råda hos er som också fanns hos Kristus Jesus. Han ägde Guds gestalt men vakade inte över sin jämlikhet med Gud utan avstod från allt och antog en tjänares gestalt då han blev som en av oss. När han till det yttre hade blivit människa gjorde han sig ödmjuk och var lydig ända till döden, döden på ett kors.

Lägg här märke till ”avstod från allt” – alltså nollställde sig själv.

Jesus började på jorden från detta nolläge att meritera sig för att bli mänsklighetens Frälsare. Han kunde inte utan vidare gå till Golgata och dö försoningsdöden för att sedan uppstå och fara åter till himmelen. Nej, han måste visa, att han av fri vilja kunde fullfölja Guds tanke med människan. Därför blev han frestad i allt likasom vi, säger Bibeln. Och att det inte var en låtsaslek, framgår av Skriftens ord om hur Jesus led under frestelserna. Det var inte bara i Getsemane som frestelseskampen blev så hård att Jesus bad under starkt rop med tårar, ja, så att han till och med upplevde ångest. Detta hände flera gånger. Men alltid övervann Jesus frestelserna. Det ondas företrädare fick alla tillfällen att fresta Jesus i allt, men i allt segrade Jesus. Han var och förblev utan synd. Och just detta kvalificerade honom att bli mänsklighetens Frälsare. Frivilligt tog Jesus din och min synd ja, hela mänsklighetens synd på sig och dog på korset i vårt ställe. Syndens lön är döden. För vår synds skull var vi prispivna åt döden. Men eftersom Jesus ingen synd hade gjort, hade döden ingen makt över honom. Men Jesus gav sitt liv frivilligt för att frälsa oss undan syndens och dödens välde.

Men eftersom han ingen personlig synd hade gjort, kunde döden inte behålla honom, utan han uppstod igen ifrån de döda. Och i dag sitter han på Guds högra sida i himmelen.

Vem är då denne Jesus? Jo, han är medlaren mellan Gud och människor!

Vem är denne unike Jesus? Jo, han är världens ljus!

Vem är Jesus? Jo, han är vägen och sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom honom.

Vem är Jesus? Jo, han är den ende genom vilken vi människor kan bli frälsta.

Vårt behov av sanning

Fem morgonandakter från år 1978

1

Låt mig denna måndagsmorgon få tillönska er Guds frid. Guds nåd är den trygga grunden för denna frid. Guds nåd är inte godtycklig och har inget anseende till personen. Guds nåd har vuxit fram ur hans kärlek. Guds nåd är alltigenom sann. Gud vill att vi skall stå i *nådens och sanningens tjänst*.

Den samlande rubriken för veckan skall vara *Vårt behov av sanning*. Det gäller alltså mitt behov av sanning. Ditt behov av sanning. Ja, alla människors behov av sanning. Varje dag denna vecka skall vi läsa 2 Kor. 13:8: ”Ty icke mot sanningen, utan allenast för sanningen förmå vi något”.¹

Hos oss människor kan två motstridiga behov iakttas: För det första, vårt behov av sanning. För det andra vårt behov av lögn. Vårt behov av sanning hör samman med vårt ursprung. Vi är skapade av Gud till moraliska varelser, evighetsvarelser. Lögnen har genom olydnad mot Gud kommit in i våra liv. Lögnen är en frukt av människans eget val. Lögnen har blivit en oskiljaktig del av vår historia. Det tycks också bli allt svårare för den enskilda människan och för större och mindre grupper av människor att leva utan lögn. Lögnen blev en del av vår historia. Det tycks också ha blivit allt svårare för den enskilda människan och för större och mindre grupper av människor att leva utan lögn. Lögnen har blivit en ödesdiger maktfaktor. Den har blivit både tjänare och herre. Tyvärr saknas det inte

¹ 1917 års översättning. Jämför med motsvarande text i Bibel 2000: ”Jag kan inte skada sanningen, bara främja den.”

exempel på att såväl ekonomiska som religiösa makthavare fallit för frestelsen att kalla "lögnen" för "sanning". Dessa vill också gärna stava ordet "rätt" med bokstäverna m a k t!

Profeten Jesajas tidsanalys är fortfarande aktuell. Han säger:

Rätten trängs tillbaka, rättfärdigheten stannar på avstånd, ärligheten snubblar på torget, redbarheten kan inte komma fram. Ärligheten har gått förlorad, den som skyr det onda blir plundrad. (Jes. 59:14)

Är det inte så i dag också?

Men människan kommer inte ifrån sitt ursprung, som Guds avbild. Mer eller mindre starkt upplever vi alla vårt behov av sanning. Guds närvaro i skapelsen är påtaglig för den vakne iakttagaren, liksom för den ärligt sökande bibelläsaren, genom Guds ords och den Helige Andes inflytande inom och genom den kristna församlingen. Striden mellan lögn och sanning går ständigt vidare inom och omkring oss. Psalmisten David kände igen denna ständigt ojämna kamp. Ibland övervann lögnen honom och sänkte honom ned i förnedring. Men Guds ord nådde hans samvete så att han vaknade till. Då bekände han utan omsvep sin synd inför Gud. I Psaltarpsalmen 51 kan vi läsa:

Förbarma dig, Gud, i din nåd, stryk ut mina synder i din stora godhet. Gör mig fri från all min skuld och rena mig från min synd. Jag vet vad jag har brutit, min synd står alltid inför mig. Mot dig, bara mot dig har jag syndat, jag har gjort det som är ont i dina ögon. Du har rätt när du ställer mig till svars, den dom du fäller är rättvis. I skuld är jag född, i synd blev jag till i min moders liv. Du som älskar ett uppriktigt hjärta; ge mig visshet i mitt innersta. Rena mig med isop från min synd, tvätta mig vit som snö. Låt mig få höra glädjrop och lovsång, låt dem du har krossat få jubla. Vänd bort din blick från mina synder, stryk ut all min skuld. Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta, ge mig ett nytt och stadigt sinne. Driv inte bort mig från din närhet, tag inte ifrån mig din helige ande. Låt mig åter glädjas över att du räddar, håll mig uppe, ge mig ett villigt sinne. (Ps. 51:3-14)

Paulus skriver i 2 Kor. 13:8: ”Ty icke mot sanningen, utan allenast för sanningen förmå vi något.” Han var övertygad om att sanningen skulle segra. Utifrån det inrättade han sitt liv och sitt handlande. Han bejakade sanningen som ett behov och lät sanningen både bli *tjänare och herre* i sitt liv. Även om sanningen korsfästes kommer den att uppstå på tredje dagen. Det gjorde Jesus!

Paulus som hade mångårig erfarenhet såväl av evangelisationsarbetet som av arbetet med undervisning och själavård i de kristna församlingarna skriver i Ef. 4:25, 29-32:

Lägg därför bort lögnen och tala sanning, var och en till sin nästa, vi är ju varandras lemmar. ... Öppna inte munnen för ofruktbart prat, utan säg bara sådant som tjänar till att bygga upp där det behövs, så att det blir till välsignelse för dem som hör på. Gör inte Guds heliga ande bedrövad, den är sigillet som utlovar frihetens dag åt er. ... Var goda mot varandra, visa medkänsla och förlåt varandra, liksom Gud har förlåtit er i Kristus.

Upphör inte att tacka Herren Gud och Frälsaren för den nåd och kärlek vi blivit lovade. Den Helige Ande är sanningens Ande.

MINNESORD

Du som älskar ett uppriktigt hjärta, ge mig vishet i mitt innersta. Rena mig med isop från min synd, tvätta mig vit som snö. Låt mig få höra glädjeron och lovsång, låt den du har krossat få jubla. Vänd bort din blick från mina synder, stryk ut all min skuld. Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta, ge mig ett nytt och stadigt sinne. (Ps. 51:8-12)

Herre, vem får gästa ditt tält? Vem får bo på ditt heliga berg? Den som lever oförvitligt och gör det rätta och är sann i tal och tanke. Den som inte går med förtal, inte vållar sin nästa skada och inte smädar sin granne. (Ps. 15:1-3)

Led mig i din sanning, lär mig, du som är min Gud, min räddare, ständigt hoppas jag på dig. (Ps. 25:5)

Sänd ditt ljus och din sanning! Låt dem leda mig, låt dem föra mig till ditt heliga berg och till din boning, så att jag får komma till Guds altare, till Gud, min glädje och fröjd, och tacka dig till lyrans klang, Gud, min Gud. (Ps. 43:3-4)

2

Man kan tala om olika sorters sanning. Sanning kan vara grundad på erfarenhet och iakttagelse eller ha sin grund i ett klart tänkande. Sanning kan även vara uppenbarad från Gud eller vara grundad på någon etik. Dessa olika sanningsbegrepp griper in i varandra, men det kan vara nödvändigt och lärorikt att försöka förstå dem var för sig. Varje slag av sanning har sin speciella funktion att fylla. All verklig sanning skall frigöra människan till att förverkliga Guds avsikt som hans avbild. Sanning såväl som frånvaron av sanning är med och påverkar vår inre och yttre miljö.

Innan jag går in närmare på detta, vill jag säga, att sanningen kan missbrukas. Man brukar då inte sanningen för att hjälpa en medmänniska eller en grupp av medmänniskor, utan man gör ett faktiskt förhållande till ett slagträ ekonomiskt, politiskt, kulturellt eller religiöst. Att i sanningens namn skada medmänniskor just för att skada, är lika illa som att göra det med lögnen som kampmetod. Medlet helgar inte ändamålet, lika lite som ändamålet helgar medlet.

När detta är sagt vill jag gå närmare in på ett av de sanningsbegrepp jag nämnde tidigare. Med etisk sanning förstår jag ett förhållande, ett påstående som är ideologiskt förankrat i en viss angiven etik, till exempel den kristna. Om jag exempelvis säger, att jag älskar mina medmänniskor, är detta från en kristen bekännelse naturligt. En sann kristen älskar sina medmänniskor. Om attityder och handlingar säger något annat, är inte påståendet trovärdigt. Läpparna säger en sak och livshållningen en annan. Därav uppstår en fördärvlig miljö – familjemiljö, arbetsplatsmiljö, församlingsmiljö osv. Det finns all anledning för oss alla att fråga oss om det är behovet av sanning eller behovet av lögn som karaktäriserar vårt

uppträdande. Människorna i vår omgivning – både yngre och äldre – påverkas av den miljö vi är med och skapar.

Det är under tidiga barnaår personligheten formas. Likaså är den nykristne öppen och känslig. För båda är miljön mycket betydelsefull. Barn och nyomvända är goda iakttagare och deras behov av sanning är stort. De reagerar tveklöst inför ”Kejsarens nya kläder”. Präglas omgivningen av en dubbelmoral och upplever barnen och de nyomvända hel- och halvlögner påverkar detta negativt. Somliga blir osäkra och oroliga. Deras känsla för sanning och rätt säger dem en sak medan föräldrarnas och omgivningens lögnvärld säger något annat. Andra tillägnar sig snart lögnens beteendemönster. Lögnen blir något naturligt och utvecklas till ett behov. Lever de sedan i ett sammanhang där gränserna mellan sanning och lögn är flytande utvecklas en tvetydig livshållning.

Det talas mycket om avkristning i vårt land i fromma kretsar. Ateister och kulturradikaler av olika kulörer tillskrivs stort ansvar för detta. Men möjligen kan det vara en över-skattning av dem. Kan det möjligen vara ett försök att dölja de mer skyldiga. Avkristningens framgångsrikaste vapen kan möjligen vara de namnkristna i allmänhet och de namnkristna föräldrarna i synnerhet. I deras miljöer avkristnas vårt land i tysthet bakom en ofta välputsad religiös och kulturell fasad.

Det finns en risk att en sådan analys blir de namnkristna numera inte utsatta för. Man måste i det heliga statistik-tänkandets namn vara rädd om numerären. De ekonomiska bidragen från samhället är ju också oftast beroende av medlemsantalet. Därtill kommer att predikanten kan frestas till att vara mera mån om sin popularitet. Skarornas jubel förväxlas då med Guds Andes sanktion och massans makt med den Helige Andens kraft. Predikanterna kan då snarare bli diplomater än profeter. Säger inte Bibeln, att där profetia inte finns blir folket tygellöst? Och så lever namnkristendomen vidare.

Kvar står behovet av sanning, ja ”av sanningen, hela sanningen och ingenting annat än sanningen”, som franska vittneseden lyder. Vad skulle hända om ett lands befolkning eller en rörelses medlemmar började tala bara sanning under en veckas tid? Jesus Kristus hjälp oss att vara sanna i hjärtegrunden!

MINNESORD

Detta är vad ni skall göra: Var ärliga mot varandra. Fäll rättvisa och rättfärdiga domar när ni dömer i stadsporten. Tänk inte ut onda planer mot varandra och svär inga falska eder. Allt sådant hatar jag, säger Herren.

Herren Sebaots ord kom till mig: ”... Älska sanning och fred!”
(Sak. 8:16-19)

Mer än allt annat – vakta ditt hjärta, ty hjärtat styr ditt liv. Låt aldrig din mun tala falska ord, avhåll din tunga från svek.
(Ords. 4:23-24)

Ett sannfärdigt vittne ljuger inte, vad menedaren vittnar är lögn. ... Ett sannfärdigt vittne räddar liv, en menedare bedrar.
(Ords. 14:5, 25)

Jesus svarade: ”Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig.” ... ”Jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan hjälpare, som skall vara hos er för alltid: sanningens ande. Världen kan inte ta emot den.” (Joh. 14:6, 16-17)

3

Gud önskar att hos oss alla finna en uppriktig trohet till sanningen. Psaltarpsalmerna 32 och 51 har mera att säga oss om detta. Vi kan också ha sett vad sanning och frånvaron av sanning betytt i den politiska debatten såväl som i den kristna förkunnelsen och själavården. Hel- och halvlögner är alltid nedbrytande.

Orkar vi med sanningen om oss själva? Om vår personliga moral? Vår karaktär? Vårt sätt att vara familjemedlem? Vårt sätt att sköta vårt arbete? Vårt sätt att sköta vår ekonomi? Frågorna kunde bli många.

Den här veckans minnesord ur Bibeln lyder: ”Ty icke mot sanningen, utan allenast för sanningen förmå vi något.” Men trots dessa klart uttryckta bibelord tycks behovet av lögn vara mycket stort. Här kan man lätt komma in i en ond cirkel. Den ena lögnen föder behovet av den andra. Snart snurrar lögnkarusellen. Man har blivit lögnvärldens trälar.

Detta förhållande kan givetvis bero på sjukliga, mentala störningar. Men vanligtvis är det, som vi sett tidigare, ett resultat av miljöpåverkan. Det kan också höra ihop med den personliga mognaden – den intellektuella, moraliska och religiösa mognaden. Här är det betydelsefullt att inse, att den personliga mognaden inte nödvändigtvis har med ålder, utbildning och social status att göra. Tyvärr möter man omogna människor där man minst väntar sig.

All ensidighet är ett brott mot livet. Ensidigheten invalidiserar människan. Om man bara framhåller de positiva sidorna och förtiger de negativa är det lätt att högmodet smyger in och åstadkommer katastrofer.

Förtiger man det positiva och bara framhåller det negativa tar missmodet lätt överhanden och mindervärdes känslor får

rotfäste och självkänslan bryts ner. För en sådan person blir det snart omöjligt att fungera som medmänniska. Ensidigheten skördar ännu ett offer.

En viss kategori böcker med kristet förtecken skildrar människorna antingen så otroligt svarta av synd och förnedring eller också så ovanligt vita och heliga, att det är omöjligt att känna igen vare sig själv eller andra i dem. Jag minns när jag som mycket ung läste sådana böcker. De uppgavs vara sanna skildringar ur livet. Men mig förde dessa böcker in i en allvarlig troskris. Jag kunde inte känna igen mig vare sig i de syndiga eller i de heliga människorna. Jag började fundera över om jag verkligen var en kristen. Jag ville vara en uppriktig kristen, ville leva till tjänst både för Gud och för mina medmänniskor. Men då jag jämförde mig med de kristna som skildrades i de här böckerna, kom jag ohjälpligt till korta. Så småningom upptäckte jag att i Bibeln skildrades inte människorna på detta ensidiga, tillrättalagda sätt. Bibelns människoskildring är sann, medan de omnämnda böckernas människobild var förljugen.

Bibeln talar om både det som är bra och dåligt hos oss människor. Bibeln tar fram hela sanningen om alla utan anseende till personen. Alla former av idealiseringar av den ena eller andra människan är främmande för Bibeln. I Bibeln finns inget stöd för ledarkult, kändiskult eller någon annan form av personkult. Bibeln talar sanning om människorna och bara sanning.

Bibeln talar även sanning om Gud och hans inställning till oss människor just sådana som vi är i oss själva. Gud behöver inga förskönande omskrivningar om oss. Gud älskar människorna. Därför har Jesus kommit i världen. Därför har Jesus försonat människorna med Gud. Till sanningen om människan hör också sanningen om vad Jesus gjort till hennes befrielse. Det är denna hela och fulla sanning vi behöver. Den sanningen har inte anseende till personen, den trycker inte ner, gör det inte tungt och mörkt att leva.

Vågar du vara sann eller inte inför dig själv? Vågar du låta andra vara uppriktiga mot dig. Vågar du låta Guds ljus lysa in i ditt liv?

MINNESORD

Visa klokhet i umgänget med de utomstående och ta väl vara på tiden. Lägg alltid era ord väl och ge dem sälta; ni måste veta hur ni skall svara var och en. (Kol. 4:5-6)

Var herdar för den hjord som Gud har anförtrott er och vaka över den, inte av tvång utan självmant, så som Gud vill, inte av vinningslystnad utan av hängivenhet. Uppträd inte som herrar över dem som kommit på er lott, utan var föredömen för hjorden. Då skall ni, när den högste herden träder fram, krönas med ärekransen som aldrig vissnar.

Och ni yngre, underordna er dem som är äldst. Men för er alla gäller: klä er i ödmjukhet mot varandra, ty *Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka visar han nåd.* (1 Petr. 5:2-5)

Lev i samma kärlek, eniga i tanke och sinnelag, fria från självhävdelse och fåfänga. Var ödmjuka och sätt andra högre än er själva. Tänk inte bara på ert eget bästa utan också på andras. Låt det sinnelag råda hos er som också fanns hos Kristus Jesus. (Fil. 2:2-5)

4

Vi har tidigare sett, att vi är moraliska varelser. Vi har evigheten nedlagd i vårt väsen. Vi kan samla och minnas våra erfarenheter från flydda dagar och år. Vi kan även tänka framåt i tiden och planera. Detta är unikt för oss människor. Det är inte bara på vår egen tid vi kan se tillbaka, utan människor forskar tillbaka hundratals, ja, tusentals år och drar lärdomar av tidigare generationers och samhällens erfarenheter. Vi behöver detta för att bättre kunna gestalta våra liv i dag och i morgon. Men det gäller att våga vara ärliga även angående sin egen eller sin rörelses eller sitt lands historia. Behovet av sanning i dessa avseenden är höjt över allt tvivel. Det borde i varje fall vara det.

I totalitära stater och även i totalitära rörelser och system är det vanligt att historieskrivningen ändras allt efter som det passar makthavarna vid en viss tidpunkt. Det saknas inte avskräckande exempel både i forntid och i nutid på detta. Tänk till exempel på första och andra världskriegen och utvecklingen efter dem. Både historieförfalskningen och den direkta historielösheten har skördat och skördar alltjämt ohyggliga offer.

Detta är inte faror bara för stater och grupper av stater, utan dessa faror är realiteter för föreningar och hela folkrörelser, ja, för de kristna församlingarna och de kristna rörelserna. Tillrättalagd eller utebliven historieskrivning är inte bara ett brott mot samtiden, utan även mot efterföljande generationer. Ja, det är ett brott mot Gud. Gud är historiens Gud. Genom historien handlar Gud med människan, fostrar henne, skickliggör henne till att bättre tjäna medmänniskorna såväl som skapelsen i sin helhet.

Tyvärr tycks inte vi kristna alltid vara vakna över detta. Därför förfuskar vi delvis både historieskrivningen och det

historiska studiet och delvis försummar vi det helt. Detta sker trots att Bibeln gång på gång framhåller betydelsen av historisk medvetenhet. Genom Moses förmanar Gud Israels folk att samvetsgrant föra sin historia vidare till efterföljande generationer. På det sättet bevaras folket som folk fram genom årtusendena och kan fylla sin bestämelse i världshistorien.

Aposteln Paulus manar de kristna i Korint att vara historiskt medvetna och ärliga. Utan en sådan medvetenhet menar han att de inte kan mogna som kristna personligheter och bli lämpliga till tjänst för Gud. Evangelisten Lukas framhåller historieforskningen och historieskrivningens betydelse. Han skriver:

Många har redan sökt ge en samlad skildring av de stora händelser som ägt rum ibland oss, så som de har berättats för oss av dem som från första stund var ögonvittnen och blev ordets tjänare, och efter att grundligt ha satt mig in i allt ända från början har nu också jag beslutat att i rätt ordning skriva ner det för dig. (Luk. 1:1-3)

Ledarna har här ett särskilt ansvar. De är också människor. Förtroendet de åtnjuter kan utgöra en risk. Frestelsen är stor att måna om sin egen ära. Den egna personen, den egna insatsen, den egna församlingen, den egna rörelsen skall framstå i en så fördelaktig dager som möjligt även om detta sker på andra människors eller rörelsers bekostnad. I en sådan miljö föds vänskapskorruption och tillrättalagd historieskrivning. Ledarnas historia framställs gärna som medlemsgruppernas historia. Den fria och objektiva forskningen kan få det svårt att få tillgång till det absolut nödvändiga källmaterialet. Därmed förhindras också Guds budskap till människorna genom historien. De invalidiseras själsligt och andligt. Deras andliga tillväxt och mognad försvåras – ja, ibland uteblir den helt.

Får de unga den djupare insikt som gör det möjligt för dem att förstå de stora linjerna och sambanden i det historiska skeendet? Detta gäller inte minst även kyrkans historia i

allmänhet och väckelserörelsernas historia i synnerhet. Här behövs ett uppvaknande, Gud behöver här redskap. Var finns de kvinnor och män som i dag vill ställa sig till Guds förfogande för objektiv och ärlig historieskrivning?

På det här fältet kan man inte räkna med några snabba och lättköpta segrar. Men det är angelägna arbetsuppgifter vars värde knappast kan överskattas. Vårt behov av sanning är mycket stort.

MINNESORD

Det glädde mig mycket att få besök av bröder som vittnade om sanningen hos dig, hur du lever i sanningen. Ingenting gläder mig mer än att höra att mina barn lever i sanningen. (3 Joh. 1:3)

Glatt hjärta ger god hälsa, modlöshet suger mörken ur benen. (Ords. 17:22)

I sin själviskhet skall de utnyttja er med hjälp av påhittade historier. Men domen som för länge sedan fällt över dem är i kraft, och fördärvet lurar på dem. (2 Petr. 2:3)

... men nåden och sanningen har kommit genom Jesus Kristus. (Joh. 1:17)

Paulus uttalar sig mycket bestämt: ”Ty icke mot sanningen utan allenast för sanningen förmår vi något”. Sanningens genomslagskraft kan verka olika på kort och lång sikt. Hur går det t.ex. med karriären om en människa är sann? Vinner man alltid vänner om man är sann? Talar din erfarenhet för att ett entydigt svar blir mottaget på *ett* sätt i kristna sammanhang och på ett *annat* i profana? Och hur gick det för Jesus? Han kunde med rätta säga: ”Men jag talar sanning, och därför tror ni mig inte.” (Joh. 8:45) Jesus kunde också säga ”Jag är vägen, sanningen och livet.” (Joh. 14:6) Även aposteln Paulus gjorde liknande erfarenheter. Till galaterna säger han: ”Har jag blivit er fiende genom att säga er sanningen?” Gal. 4:16)

En jämförelse mellan början och slutet av Jesu liv är lärorik. När Jesus föddes i Betlehem tändes en ny stjärna, men när han dog på Golgata kors blev det solförmörkelse. När han föddes tillbad vise män från Österns länder, men på Golgata tillbad endast en dödsdömd rövare. När Jesus var född ljöd änglasången över Betlehemsnejden, men när han skulle dö på korset överöstes han av hänfulla ord.

Tydligen kan ibland ett människoliv vara ett för kort perspektiv för att bevisa sanningens styrka. Om Jesus gäller, att han inte bara var sann, utan också att han var sann på ett omdömesgillt och människovärdigt sätt. Tyvärr kan detta långt ifrån alltid sägas om oss. Men ändå fick Jesus göra dessa negativa erfarenheter sett ur ett kort jordelivs perspektiv. Från evighetens utsiktspunkt blir dock resultatet ett annat.

Kan sanningen och mygleriet samarbeta? Knappast! Visserligen kan sanningen punktvis få tjäna myglaren, men då är det alltid på myglarens villkor. Lögnen är för myglaren en naturligare livsform. Halvlögnen är favorit i det stallet. Även

beträffande anpassningen gäller, att den endast är intresserad av sanningen så långt den är användbar för ett speciellt syfte. Behovet av lögn är mer iögonenfallande. För opportunisten är medlen intressanta endast i mån av hur snabbt de kan leda till de åtrådade målen.

Men kommersialismen då? Är den förenlig med sanningen? Nej, den är inte framvuxen ur den kristna idégrunden. Men kan den utnyttja kristna värden och andliga behov för att tjäna sina syften gör den gärna det. I sanningens tjänst står den dock inte. Sanningens väsen är att tjäna inte att förtjäna. Där kommersialismen kommer in där trängs den av Jesus inspirerade kristendomen ut. De representerar två oförenliga världar.

Vi människor är i oss själva försvagade genom synden. Visserligen har vi ett starkt behov av sanning. Bibeln kan dock gång på gång konstatera, att vi inte i oss själva har förmåga att vara sanna – sanna i hjärtegrunden. Gud har dock inte lämnat oss där. Han erbjuder oss befrielse. Genom Jesus Kristus skänker han oss syndernas förlåtelse. Detta ingripande i våra liv är så radikalt, att Bibeln kallar det för ny födelse. Att vara en kristen är inte att omfatta vissa trossatser, utan att vara en Jesu lärjunge i ande och sanning. Jesus säger: ”Ni skall lära känna sanningen, och sanningen skall göra er fria.” (Joh. 8:32) Han säger också: ”Om nu Sonen befriar er blir ni verkligen fria.” (Joh. 8:36)

Endast genom att förverkliga ett lärjungaskap i Jesu efterföljd kan de djupaste behoven av sanning i våra liv tillfredsställas. Endast genom ett sådant lärjungaskap kan människan som Guds avbild förverkligas. Endast genom att sanningen kommer till herravälde i de bekännande kristnas liv blir de kristnas budskap till omvärlden trovärdigt. Svårigheter de kristna emellan kan övervinnas om vi som kristna gör kärleken till sanningens rum. Endast sanna – i hjärtegrunden sanna – kristna kan fullfölja Guds kallelse att vara ljus och salt i världen. Det är hög tid för svensk kristenhet att allvarligt gå in i förbön om en sannings- och samvetsväckelse. Bed mål-

medvetet! Gud vill och Gud kan än en gång låta Sverige få uppleva en folkväckelse.

MINNESORD

Mer än allt annat – vakta ditt hjärta, ty hjärtat styr ditt liv.
(Ords. 4:23)

Detta är vad ni skall göra: Var ärliga mot varandra. Fäll rättvisa och rättfärdiga domar när ni dömer i stadsporten. (Sak. 8:16)

Framför allt skall ni älska varandra hängivet, ty kärleken gör att många synder blir förlåtna. Var gästfria mot varandra utan att knota. Tjåna varandra, var och en med den nådegåva han har fått, som goda förvaltare av Guds nåd i dess många former. (1 Petr. 4:8-10)

Ett liv med Jesus

Sju andakter från år 1978

Jesus ger sanna svar

Kommen till mig, I alla som arbeten och ären betungade, så skall jag giva eder ro. Tagen på eder mitt ok och lären av mig, ty jag är saktmodig och ödmjuk i hjärtat; 'så skolen I finna ro för edra själar'. Ty mitt ok är milt, och min börda är lätt. (Matt. 11:28-30)¹

"Herre, till vem skulle vi gå?", frågade en gång Petrus, vänd till Jesus, och svarade själv, "Du har det eviga livets ord." Det var en viktig upptäckt. Tyvärr vet inte alla vart de ska gå med livets allra innersta frågor.

Ja, till vem ska vi gå? När syndmedvetandet vaknar? När skulden tynger? När ångesten vill ta överhanden? Hur tänker vi oss den hjälpare, till vilken vi då kan gå med förtroende? Hur ser vår gudsbild ut?

Den gudsbild vi bär på kan antingen få oss att bli likgiltiga eller rent av apatiska, eller också rädda och flyktbenägna, men den kan även inge förtroende och trygghet. Vilken är vår gudsbild? Vem har givit oss den? Hur fungerar den för oss?

Jesus inbjuder: "Kommen till mig, I alla som arbeten och ären betungade, så skall jag giva eder ro." Det är ett allvarligt missförstånd att tro, att Jesus här avser vanligt arbete. Textsammanhanget visar klart, att det istället gäller en kamp för att komma tillrätta med synd- och skuldfrågorna. Den judiska fromheten rekommenderade laguppfyllelsens väg. 613 bud och förbud skulle iakttas. Genom syndens närvaro och

¹ 1917 års översättning.

herravälde i släktet, var detta en absolut hopplös väg till salighet. Genom laggärningar kan ingen bli rättfärdig. Men ändå hade präster och skrifflärde sina många krav på människorna. Jesus säger, att de lade tunga bördor på folket, bördor som de själva inte rörde ett finger för att bära. Det var på detta sätt folket arbetade och var betungade. De ivrade för att komma till rätta med sin synd och skuld inför Gud. Just i den situationen kommer Herren Jesus med sin inbjudan. Han ville ge oss ro i våra själar. Och det ville han ge både oss och dem genom att låta oss alla möta en nådig Gud, en Gud som är vår Fader. Han ville alltså ge dem en ny gudsbild. Den gudsbilden kände bara han. Det var en gud som förlåter synder, en Gud som hjälper oss leva i förlåtelse.

Jesus ger sann förlåtelse

När han [Jesus] såg deras tro, sade han: ”Min vän, du har fått förlåtelse för dina synder.” Då tänkte de skriftlärdade och fariséerna: ”Vad är det för en hädare! Vem kan förlåta synder utom Gud?” Men Jesus förstod vad de hade för tankar och sade till dem: ”Vad är det ni tänker i era hjärtan? Vilket är lättast, att säga: Du har fått förlåtelse för dina synder, eller att säga: Stig upp och gå! Men för att ni skall veta att Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder, säger jag dig” – och nu talade han till den lame – ”stig upp, ta din bår och gå hem.” Genast reste han sig, mitt för ögonen på dem, tog båren han hade legat på och gick hem, allt medan han prisade Gud. Alla slogs av häpnad och prisade Gud, och de fylldes av fruktan och sade: ”Det är otroligt, det vi har sett i dag.” (Luk. 5:20-26)

Förlåta, ja visst kan jag förlåta, men glömma, nej, glömma kan jag aldrig. Ett sådant påstående kan man ibland få höra. Men vad menar man då med förlåtelse? Vad är det som händer i en sådan förlåtelse, där man bestämt går in för att ändå komma ihåg den oförrätt man anser sig ha förlåtit? Så vitt jag kan förstå händer ingenting. Förlåtelseakten var ett narrspel. Under gynnsamma omständigheter kan den ändå för den omedvetna parten ha en viss psykologisk effekt, men det rätta förhållandet kan en dag uppdragas. Då blir besvikelsen och skadan så mycket större.

Förlåtelseakten är något av det hälsosammaste, det betydelsefullaste och finaste som kan hända mellan människor liksom mellan människor och Gud. Utan möjlighet till förlåtelse i våra relationer i olika riktningar blir tillvaron något av ett helvete. Vi orkar inte med det i längden utan att ta skada. Därför får man inte handskas vårdslöst eller tanklöst med förlåtelsen. Man måste iakttä förlåtelsens hygien om den skall fungera meningsfullt.

Vet man med sig, att man absolut inte har något att be om förlåtelse för, då ska man givetvis inte be om förlåtelse även om andra kräver det. Det vore oärligt. Då bör man hellre tåga och lida. Sanningen kan dödas, men den uppstår alltid på tredje dagen, har det sagts.

Inte heller har av andra framtvungade förlåtelseakter visat sig fylla någon välsignelsebringande funktion. Förlåtelsen ska vara ett uttryck för individens innersta ärliga uppsåt. Om en part i en förlåtelseakt är ärlig, men inte den andra fungerar ändå förlåtelsen positivt för den som är ärlig. Det är dock viktigt för oss var och en att erkänna, att vi inte är Gud. Vi kan inte rannsaka varandras hjärtan och njurar och döma över vem som är eller inte är absolut oppriktig i sin bön om förlåtelse. Det avgörandet får vi överlämna åt Jesus Kristus.

Jesus ger nytt mod

Då förde de till honom en lam man, som låg på en säng. När Jesus såg deras tro sade han till den lame: ”Var vid gott mod, min son; dina synder förlätas dig.” (Matt. 9:2)

Då vände Jesus sig om, och när han fick se henne, sade han: ”Var vid gott mod, min dotter; din tro har hjälpt dig.” Och kvinnan var hulpen från den stunden. (Matt. 9:22)¹

Var vid gott mod, sade Jesus till en av sjukdom invalidiserad man enligt Matt. 9. Gott mod, varför då? Bibelns Ordspråksbok svarar med några kärnfulla satser: ”Ett brutet mod, vem kan bära det?” ”Låter du modet falla, när nöd kommer på, så saknar du nödig kraft.” ”Ett brutet mod tager märgen ur benen.”

Någon gång möter vi alla något som prövar vårt mod. Ibland intill bristningsgränsen. Sådant kan hända när man blir arbetslös, upplever fattigdom, känner ensamhet etc. Men är det då inte orimligt att komma till en sådan människa och säga: ”Var vid gott mod!”? Nej, trosvissa uppmaningar kan ha ett visst värde när man upplever dem ärliga. Jesus Kristus avvisar inte psykologin, tvärtom, han är en psykologins mästare. Han är oöverträffad då det gäller att leva sig in i och förstå en medmänniskas situation. Modlösheten kan ha olika rötter. Jesus inser detta. Han möter individen just i dennes aktuella situation. Som ingen annan kan han peka ut modlöshetens rötter.

För mannen i det först citerade bibelordet var det inte sjukdomen som var den djupaste orsaken till modlösheten, utan synden, den reella skulden. Synden skiljde mannen från Gud. Han var rotryckt från sin urgrund. Tydligt syntes honom livets salighetsfråga olöslig. Som jude hade han säkert försökt

¹ 1917 års översättning.

den judiska fromhetens rekommendation om laguppfyllelse som möjlighet att lösa skuldproblemet. Men det förblev olöst. Under årtusenden har salighetssökande människor försökt nå frälsning genom goda gärningar. Precis som till exempel Martin Luther. Men förgäves. Absolut förgäves. Man kan inte heller lösa syndens skuldfrågor på medicinsk väg. Inte heller genom miljöombyte. Eller något slags terapi. Det finns bara en som har makt att förlåta synder. Och det är Jesus Kristus. Och den makten har han här och nu.

Gud ger befrielse och rening

Må han som är fridens Gud helga er helt igenom, och må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda, så att de är utan fläck när vår herre Jesus Kristus kommer. Han som kallar er är trofast, han skall åstadkomma det. (1 Thess. 5:23-24)

Vi har en stor överstepräst som är satt att råda över Guds hus. Låt oss därför träda fram inför Gud med uppriktigt hjärta och i full trosvisshet, med ett hjärta som renats och inte vet av någon synd och med en kropp som badats i klart vatten. Låt oss orubbligt fortsätta att bekänna vårt hopp, ty han som gav oss löftena är trofast. Låt oss ge akt på varandra och sporra varandra till kärlek och goda gärningar. (Hebr. 10:21-24)

Bibeln säger: ”Om vi bekänner våra synder är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet.” (1 Joh. 1:9)

Psykoanalysen har varit och kommer att förbli omstridd. Alla kan inte inse värdet av att en person inför en annan människa vänder ut och in på sitt inre och tar fram alla hågkomster och reflektioner. Men ingen människa med erfarenhet och insikt förnekar väl värdet av uppriktiga samtal med någon förstående och kunnig medmänniska. ”Järn ger skärpa åt järn; människa åt människa”, framhåller Bibelns Ordspråksbok.

Psykoanalys och psykologi kan vara bra, ja, i många sammanhang vara mycket bra, men den kan inte befria människor från hennes skuld, hennes synd inför Gud. Förutsättningen för denna inre, andliga befrielse från synd och skuld hos människan är Jesu, Kristi, en gång för alla fullbordade försoningsgärning på Golgata kors. Med full förtröstan på detta Jesu, Kristi befrielseverks giltighet, får vi människor komma till Gud. Inför Guds ansikte har vi att uppriktigt, utan undanflykter och förklaringar, bekänna vår synd och skuld. En sådan

ärlig bekännelse inför Gud leder alltid till befrielse och till en fortsatt inre rening. På detta sätt blir människan upprättad inför Gud. Hon återfår sitt människovärde. Sin grundtrygghet. Ibland kan det vara svårt för en enskild individ att uppnå en bärande visshet om syndernas förlåtelse. Därför har Gud givit själavårdarna i den kristna församlingen i uppdrag att säga till den som bekänner sin synd, att denne har syndernas förlåtelse. Men hela tiden är det Gud som genom Jesus Kristus förlåter synden.

Leva i frid med Gud

Konung David bekänner i 23:e Psaltarpsalmen:

Herren är min herde, ingenting skall fattas mig. Han för mig i vall på gröna ängar, han låter mig vila vid lugna vatten. Han ger mig ny kraft och leder mig på rätta vägar, sitt namn till ära. Inte ens i den mörkaste dal fruktar jag något ont, ty du är med mig, din käpp och din stav gör mig trygg. Du dukar ett bord för mig i mina fienders åsyn, du smörjer mitt huvud med olja och fyller min bågare till brädden. Din godhet och nåd skall följa mig varje dag i mitt liv, och Herrens hus skall vara mitt hem så länge jag lever.

Även om våra liv inte blir lika dramatiska som Davids, kan vi ändå få ha Herren som vår herde.

Jesus säger i 7:e kapitlet i Lukasevangeliet: ”Dina synder är förlättna. ... Din tro har hjälpt dig. Gå i frid.”

Att få gå i frid tillhör inte allas erfarenhet. Vanligare är det för människan att få leva i oro, ja, i förtvivlan som stundom övergår i ångest. Bibelns Job klagar: ”Människan, av kvinna född, lever en liten tid och mättas av oro.” Om kvällen och natten borde var och en få uppleva avkoppling och vila. Man behöver det så väl. Men många delar Jobs erfarenhet: ”Ty aftonen synes mig så lång; jag är övermätt av oro, innan morgonen har kommit.”¹

Är det verkligen så Gud vill att människan ska ha det, människan som han skapat till sin avbild? Nej, visst inte! Gud älskar människan så mycket, att han vill, att hon ska få leva i frid. Därför sände han Jesus Kristus i världen. Ty grunden till människans oro är hennes till synes obotliga ensamhet, hennes brustna relationer till Gud och medmänniskorna. Dessa

¹ Citaten är från 1917 års översättning.

söndertrasade förhållanden vill och kan Jesus återupprätta. Grundorsaken till störningar och avbrott i gemenskapen med Gud och medmänniskor är synden. Syndens egentliga väsen är trolöshet mot Gud vår Skapare och den leder oss alltid förr eller senare in i konflikter med medmänniskor. Oro, ångest blir en naturlig följd. Men Gud vill att vi ska gå i frid – dvs. leva i fred med Gud och med varandra. Därför kom Jesus Kristus för att åstadkomma försoning – försoning mellan Gud och människan och försoning mellan människan och medmänniskorna. Genom en personlig tro på Herren Jesus och den livsinsats han utfört till människans räddning – alltså frälsning – kan var och en få uppleva syndernas förlåtelse – befrielse från av synd betingad oro och ångest.

Visshet om syndernas förlåtelse

Jesus säger om Sackeus: ”I dag har frälsning vederfarits detta hus.”¹

Att människan någon gång i en mer eller mindre avlägsen evighet ska kunna få uppleva visshet om frälsning – alltså om räddning genom syndernas förlåtelse – det anser sig somliga kunna tro på. Men de har svårt att tro, att en människa här och nu kan få visshet om syndernas förlåtelse. Man menar i stället, att en sann kristen tillväxt är tillväxt i syndmedvetande. Likaså att kristenlivet karaktäriseras av daglig bot och ånger över att handla i strid med Gud och hans lag. Detta är en i grunden pessimistisk syn på det kristna livet.

Jesus däremot har en optimistisk syn. Som jag redan framhållit, säger han om Sackeus: ”I dag har frälsning vederfarits detta hus.” Aposteln Paulus personliga vittnesbörd lyder: ”Jag har blivit korsfäst med Kristus, men jag lever, fast inte längre jag själv, det är Kristus som lever i mig.” Till efesierna säger Paulus:

Ty av nåd är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det. Det beror inte på gärningar, ingen skall kunna berömma sig.

Bibeln väljer drastiska bilder för att övertyga om att frälsning är något man kan bli viss om här och nu. Bibeln talar om att övergå från död till liv, från mörker till ljus, från satans välde och till Gud.

Därför vågar du och jag tacka Gud dagligen för syndernas förlåtelse, vågar vi vila i en trygg förvissning om Guds förblivande kärlek. Nu och i evighet.

¹ 1917 års översättning.

Hur fungerar gemenskapen?

Livet är inte enkelt. Av erfarenhet vet vi det. Lyssnar vi till och även läser om våra medmänniskors livserfarenheter förstår vi det ännu bättre. Aktiv, vaken bibelläsning lär oss att se klarare att vi alla mer eller mindre kommer i kontakt med tillvarons svårigheter. Men Bibeln lär oss också tydligt att Gud genom Jesus Kristus och den Helige Ande vill hjälpa oss att vinna seger.

Förlåtelsen i funktion är ett triangelförhållande. Det gäller vårt förhållande till Gud, medmänniskorna och till oss själva. I femte bönen i Fader vår, har Jesus lärt oss att bedja ”förlåt oss våra skulder såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro”. Är man oförsonlig och inte vill förlåta sin familj, sina övriga anhöriga eller sina grannar eller arbetskamrater fungerar inte heller förlåtelsen i förhållandet till Gud. Och den som inte kan förlåta sig själv, utan ägnar sig åt självförebåelser och självförakt kommer inte heller att kunna leva i förlåtelsens relationer med Gud och människor. Förlåtelse är inte bara en handling, utan ännu mera en livshållning. Brist på förlåtande sinnelag ger upphov till familjetragedier, till en psykiskt nedbrytande miljö på arbetsplatser och till olyckor i trafiken. En oförsonlig människa är lättirriterad och blir fort en olycksrisk – för sig själv och andra.

I dikten ”Förlåt” av Nils Bolander får vi anvisningar om ett meningsfullt handlingsmönster.

Vi gingo båda i fällan
och tappade sans och takt.
Nu står där ett ord oss emellan,
ett ord som aldrig blev sagt.

Det vackraste ord vi äga
skiljer oss ännu åt.
Vem av oss två skall säga
först ett blygt: Förlåt?

Jag gömmer en isnål i blicken.
Du äger en sylvass häl.
O, om det bara gick en
majdag fram i vår själ.

Vi stäva mot samma stränder
Och sitta i samma båt.
Här har du mina händer!
Reskamrat, förlåt!

Den Jesus gör fri blir verkligen fri

Predikan från år 1978

Till de judar som trodde på honom sade Jesus: ”Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar. Ni skall lära känna sanningen, och sanningen skall göra er fria.” De sade: ”Vi härstammar från Abraham och har aldrig varit slavar under någon. Vad menar du då med att vi skall bli fria?” Jesus svarade: ”Sannerligen, jag säger er: var och en som syndar är slav under synden. Slaven stannar inte i huset för alltid, men sonen stannar för alltid. Om nu Sonen befriar er blir ni verkligen fria.” (Joh. 8:31-36)

Frihet är inget modeord. Modeorden kommer och går. Men ordet frihet har följt människan genom årtusenden. Drömmen om frihet har hållit henne uppe i de mest skiftande förhållanden. För att nå fram till frihet har människan varit beredd till det yttersta offret. Drömmen om frihet har därför ofta upplösts i blod. Men nya generationer fortsätter att drömma om samt kämpa och offra för friheten. ”Frihet är det bästa ting, som sökas kan all världen kring, den frihet kan väl bära”, skaldade en gång biskop Tomas.

Frihetsbegreppet är mycket positivt laddat. Och detta har fördomsfria köpmän, lärare och ledare förstått att ockra på. Det gäller personlig frihet, politisk frihet, religiös frihet, intellektuell frihet, ekonomisk frihet etc. Man har mycket medvetet knutit an till frihetsbehovet. Och alltid har man lyckats få skaror att följa sig. Dock har människorna oftast fått göra samma bittra erfarenhet som aposteln Petrus. Han karaktäriserar deras verksamhet på sin tid genom att säga:

De talar stora men tomma ord ... De utlovar frihet men är själva slavar under fördärvet, ty det man blir underkuvad av är man slav under.

Franska revolutionen gällde bland annat friheten – men vad blev resultatet? Marxismen lovar frihet – men frihet för vem? Och vilken frihet? Liberalismen lovar frihet – men frihet för vem? Och vilken frihet? Frihet från vad och frihet till vad?

Ja, listan på personer och ideologier som utlovar frihet kan göras lång. När en kupp av något slag, lyckas någonstans framträder segerherrarna och kallar kuppen revolution och säger, att det är för friheten man har kämpat – folkets frihet, landets frihet! Många gånger visar det sig dock vara så, att ju flera och ju större orden om frihet är, ju mindre verklig frihet får folket. Tyvärr gäller detta både i politiska och religiösa sammanhang. Somliga tycks tycka så mycket om friheten, att de vill behålla den för sig själva. De tycks inte ägna någon tanke åt, att deras frihet har sin förutsättning i att andra berövas sin frihet. ”Frihet, o, frihet hur många brott har inte begåtts i ditt namn”, lär en fransk tänkare ha sagt.

Men man måste också vara rättvis och erkänna, att det funnits och finns sådana som kämpat för frihet även åt sina medmänniskor på ideella grunder, så långt de förstått. Och de har inte bara börjat från den utgångspunkten, utan också fortsatt livet igenom. Men jag är inte säker på att vi kan hitta deras namn i våra historieböcker.

Dagens predikotext har på nytt givit mig anledning att stanna upp och reflektera över friheten, dess innebörd och förverkligande. Som rubrik över det jag vill säga i fortsättningen vill jag sätta påståendet: *Den Jesus gör fri blir verkligen fri.*

En grundförutsättning för att friheten skall kunna förverkligas är, att man gör ordentligt klart för sig vad frihet innebär, vem den är som skall ha frihet? Och hur skall vederbörande få den?

För att få svar på dessa frågor har människor i alla tider vänt sig åt olika håll – till exempel till filosofens, religionens och politikens talesmän.

För mig är det naturligt att följa deras exempel, som gått direkt till Herren Jesus. För mig är han den ende, store auktoriteten, den ende som kan lösa själva grundproblemet.

Vad menar Jesus med frihet?

Vad Jesus menar med frihet framgår av hans ordval och hans liv.

Trälen och sonen framställs som motsatspar i texten. Trälen är ofri, någon annan har herraväldet över honom. Sonen är fri. Sonen lever i en frivillig och öppen gemenskap med Fadern. Av textsammanhanget framgår, att trälens herre är Djävulen. För Jesus är Djävulen en personlig realitet, en del av den verklighet människan lever i. Och därför anser Jesus, att Djävulen inte skall förtigas.

Fadern i texten är Gud och sonen är Jesus. Av fri vilja valde Jesus att leva enligt Guds vilja. Men det är viktigt att inse, att Jesus, om han velat, kunde ha gått en annan väg, kunde ha givit sitt liv ett annat innehåll. Observera att Jesus hade ingen ödestro och ansåg sig inte styrd av något öde. Jesus var fri, hade fri vilja! Jesus själv gestaltade sitt liv!

I grekiskan finns flera olika ord för fri i olika betydelser. Det ord för fri och frihet, som Jesus använder i texten, skall förstås mot bakgrund av fri från fångenskap eller slaveri. Frihet betecknar då ett tillstånd utan såväl fysisk som andlig begränsning eller tvång. Denna frihet är ett tillstånd där människan kan göra självständiga val. En sådan frihet är det enda normala och en absolut betingelse för utveckling och framåtskridande. Detta gäller den enskilda individen och därmed också nationen. Till en sådan frihet skapade Gud människan.

Vem är den, som skall ha den frihet Jesus talar om?

Kort sagt är det människan. Jesus lovar här i texten och i andra bibelsammanhang varje individ frihet oavsett kön eller

nationalitet. Och Jesus betygar mycket bestämt att den Sonen befriar blir verkligen fri. Detta gäller alldeles säkert både dig och mig och våra medmänniskor.

Men är vi människor inte fria? Har då du och jag inte fri vilja? Människans bestämmelse i skapelsen är inte att vara någons träl. När människan ställdes in i skapelsesammanhanget var hon fri. Hon var lik Gud, vilket innebär, att hon var en moralisk individ, ägde fri vilja, hade frihet att välja att leva i det goda eller leva i det onda. Hon fick klar och tydlig information om konsekvenserna av det ena eller andra alternativet. Men i provets stund valde ändå människan det onda. Därmed kom det onda in i släktet. Det ondas upphov – Djävulen – blev herre över människan. Genom att människan är en moralisk varelse kan hon tänka både bakåt och framåt i tiden. Detta ger henne en särställning i skapelsen. Ett unikt ansvar. Människan kan genom eget förvållande bli historielös, dvs. ovetande om sin egen historia, men hon kan inte fly från sin egen historia, inte slita banden bakåt. Hon är en länk i en lång kedja. Ingen människa undgår syndafallets följder. Hon har i sig själv blivit det ondas slav. Det goda som hon vill göra, kan hon inte längre genomföra. Hon drömmer om frihet. Hon kämpar för frihet. Men hon är inte fri. Tusen osynliga band håller henne fången.

Finns det då inte många hyggliga människor? Finns det inte många, som gjort mycket gott både för sina anhöriga och för andra? Och de har ändå inte varit bekännande kristna. Jo, visst finns det det. Det finns många i flera avseenden vänliga, godhjärtade och välgörande människor. Världen vore outhärdlig annars. Men alla dessa varmhjärtade och goda människor har det gemensamt med oss andra illasinnade och av onda gärningar nedsolkade människor, att de inte kan ge sig själva den frihet åter, som människosläktet förlorade en gång i syndafallet. Detta lika outgrundliga som tragiska syndafall! De goda gärningarnas väg är ingen framkomlig frälsningsväg.

Vem kan då ge människan den frihet, Jesus talar om?

Även här kan man ge ett kort svar. Jesus Kristus! Men det kan finnas anledning att också här gå något närmare in i svarets innebörd. Utan varje tvekan är det så, att Jesus Kristus är den ende genom vilken vi kan bli verkligt befriade från syndens herravälde. Men varför är han det? Jo, på grund av sitt liv på jorden. Genom det verk han utförde, visade han sig kunna av fri vilja förverkliga Guds tanke med människan, som Guds avbild. På det sättet kvalificerade han sig för den avgörande insatsen till befrielse för människosläktet. Han som var den enda utan synd på jorden, han tog frivilligt på sig hela släktets syndaskuld och dom, alltså även Din och min syndaskuld och dom. När han dog på ett kors på Golgata i Jerusalem – och detta är en historisk händelse på en historisk plats i historisk tid – då dog han för att vi skulle bli fria, skulle få frihet. Eftersom Jesus ingen personlig synd hade gjort, kunde döden inte behålla honom, utan Jesus uppstod. Jesus var död, men han lever i dag! Jesus är därför den som kan och vill göra människan fri från det ondas herravälde. Han vill också göra dig och mig fria.

Hur skall människan bli delaktig av denna frihet?

Texten liksom bibelordet i övrigt säger oss, att vi blir delaktiga av befrielsen genom tron på Herren Jesus. Men det gäller inte här bara en försanthållande tro, utan en tro som i sig innesluter en trohet till och lydnad för Herren Jesus. Det är inte en lära, en viss filosofi, som är vår Frälsare, utan det är en person Jesus Kristus. Till honom får vi alla sätta vår förtröstan. På hans ord kan vi lita. Jesus säger själv i dagens text:

Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar. Ni skall lära känna sanningen, och sanningen skall göra er fria.

Observera att Jesus i vers 32 säger att sanningen skall göra er fria och i vers 36 att det är Sonen som gör oss verkligen fria. Jesus och sanningen är ett och detsamma. Detta överensstämmer med Jesu ord: ”Jag är vägen, sanningen och livet.” I

Johannesevangeliets kapitel 7, säger Jesus, att den som *vill* göra Guds vilja, kommer att förstå att Jesu undervisning är från Gud. Det är när vi förblir vid Jesu undervisning i tro och bön som förståelsen för Guds ord växer och vi får del av dess frigörande kraft.

Vi har sett vad människan är befriad från, men till vad skall hon använda sin frihet?

Det faktum att människan är befriad från laguppfyllelsen som frälsningsväg, innebär inte att hon skall leva laglöst. Man måste inse skillnaden mellan att göra goda gärningar *för att* bli befriad, och att göra goda gärningar *därför att* man av nåd är fri. Kristen frihet är i sin praktiska utformning begränsad på två sidor. Dels med avseende på den kristne själv: "Allt är tillåtet för mig – men allt är inte nyttigt." Dels med avseende på medmänniskorna: "Allt är tillåtet – men allt bygger inte upp." Den kristnes frihet skänker frihet att tjäna Gud och nästan och därmed frihet att realisera Guds skaparvilja med människolivet.

Kan den frihet vi får genom Herren Jesus hotas? Ja, förvisso! För den icke kristne framstår befrielsen i kraft av Jesu Kristi försoningsdöd som en dårskap och för judarna som en anstötlighet. Därav kan vi frestas att förtiga Jesu fullbordade försoningsverk och därmed själva grunden för vår frälsning.

Andra hot mot den kristnes frihet är sektmentalitet i olika former, partisinne, kluven lojalitet, fariseism etc. som idag klavbinder många bekännande kristna och hämmar deras andliga utveckling. Det djupt tragiska är också, att de barn som växer upp i sådana andligt förkrympta och sterila miljöer, utsätts för faran att få en vrångbild av sann och levande kristendom, ja, av Jesus själv. Psykiatriker och psykoterapeuter får ofta ta hand om sådana ungdomar när de vuxit upp och brottas med neurotisk ångest inför religiösa och existentiella frågor.

En kristen kan bli bevarad i frihet om han är på sin vakt. ”Om nu Sonen befriar er blir ni verkligen fria”, framhåller Jesus. ”Till den friheten har Kristus befriat oss. Stå därför fasta.”

Vårt behov av en god herde

Predikan från år 1979

Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd. Jag är den gode herden. Den gode herden ger sitt liv för fåren. Den som är lejd och inte är herde och inte äger fåren, han överger fåren och flyr när han ser vargen komma, och vargen river dem och skingrar hjorden. Han är ju lejd och bryr sig inte om fåren. Jag är den gode herden, och jag känner mina får, och de känner mig, liksom Fadern känner mig och jag känner Fadern. Och jag ger mitt liv för fåren. Jag har också andra får, som inte hör till den här fällan. Också dem måste jag leda, och de skall lyssna till min röst, och det skall bli en hjord och en herde. (Joh. 10:10b-16)

Vår text i dag talar om alternativa ledarskap. Där tecknas kontrasten mellan den lejde herden och den gode herden. Bibeln är realistisk. Människorna får där stå fram med både fel och förtjänster i helg och söcken. Världen är krånglig och svår att komma till rätta med. Och människorna själva gör det knappast lättare för sig. Mänskligheten har hamnat i en ond cirkel. Situationen är allvarlig, men inte förtvivlad, vill Jesus säga. Han kommer till oss i textorden. Han vill bli vår Frälsare, vår Herde, Och vi behöver honom. Vi behöver en god Herde för att kunna rätt, gestalta våra liv.

Vi har bara ett enda liv. Och det livet är kort. En dag är vi obevekligt framme vid ändstationen. Någon repris kan det aldrig bli. Framför oss ligger evigheten. Och sedan – ja, vad väntar oss där? Livet är inte en slit- och slängvara. Livet är en gåva av Gud. Livet innebär i sig rika möjligheter och ett stort ansvar. Att rätt gestalta sitt liv och ge det ett meningsfullt innehåll – vem vill inte det? Men vem är mäktig uppgiften att

avgöra vad som är en rätt gestaltning av livet, vad som är ett meningsfullt innehåll?

Sjelva får vi börja utforma våra liv utan kunskap och erfarenhet. Men i skapelsen har människan fått unika möjligheter att inhämta lärdomar. Men ack, hur många har inte gjort den erfarenheten, att just då man börjat få lite hum om hur man borde ha levt sitt liv, då är man färdig att lämna det. Behöver det bli så? Nej – absolut nej!

Olika intressen erbjuder människan sina tjänster, vill ge råd om både färdriktning och innehåll, vill både bestämma och styra. Men den avgörande frågan i detta sammanhang är, vilka motiv har dessa som vill vara våra rådgivare, våra vägledare? Det är den problematiken Jesus tar upp i dagens text. Han visar där, att man inte bara kan, utan att man skall analysera dem som vill vägleda andra människor. En sorts ledare vill allenast ”stjäla, slakta och döda”, säger Jesus. Han kallar dem ”tjuvar” och avslöjar därmed deras egentliga motiv. De vill utnyttja andra för sina egna själviska syften. Denna utsugning kan vara av ekonomisk art i arbets- och affärlivet. På ett cyniskt sätt tillgodogör man sig andras begåvning och arbetskraft. Den kan även rikta sig mot ännu ofödda generationer, till exempel genom ett hänsynslöst skövlande av naturresurser. Andra ödelägger medmänniskors liv genom alkohol- och narkotika-hantering. Andra åter genom en hämningslös sexuell utlevelse. Aposteln Petrus karaktäriserar den sortens ledare och säger, att de lovar frihet ”men är själva slavar under fördärvet”. Efter sig lämnar dessa förmenta herdar ensamma, sönderslitna, utbrända människoliv. Därför blir självförstörelsen och självmorden allt vanligare. Nyss har massmedia upplyst oss om, att antalet barn som begår självmord har 25-dubblats. Av olika anledningar väljer människor i stor utsträckning fel lärare och ledare för sina liv.

Hur har du och jag valt?

Jesus visar oss i texten, att det finns ett bättre alternativ. ”Jag är den gode herden”, säger han. Vilka motiv har då Jesus när han vill hjälpa oss tillrätta i livet? Jo, säger han: ”Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.” Han känner själva livets inneboende dynamik, ditt och mitt livs alla dolda eller uppenbara tillgångar. Han vill frigöra, lösa ut alla dessa livets resurser genom att befria oss från synden och dess nedbrytande makt. Skuld- och mindervärdeskänslor topp rider 100 000-tals människor i dag. Livet blir för dem en mardröm, en natt utan nåd. Just till dessa människor vill Jesus komma. Han har givit det yttersta offret – sitt eget liv för att befria, för att frälsa oss människor. Just genom förlåtelse, en kristen tro, en kristen livshållning kan livet utveckla sin inneboende rikedom, blomma ut, bära frukt, bli meningsfullt.

Vi behöver en god herde för att kunna med trygghet möta en okänd framtid.

Vi kan inte släppa vårt grepp om framtidsfrågorna. Och dom släpper inte sitt grepp om oss. Massmedia hjälper oss att hålla dem aktuella. Ständigt kommer nya rapporter om hotet mot vår framtid. Det gäller vår hälsa. Fysiskt. Psykiskt. Andligt. Det gäller familjesammanhållning. Äktenskapet. Hur skall det gå för barnen? Kommer det att finnas något arbete? Någon mat? Hur blir det med miljön? Med energifrågorna? Kan vi undgå ett tredje världskrig? Får vi behålla religionsfriheten? Stora delar av världens befolkning saknar det vi anser vara självklarheter att ha. Bibeln berättar för oss, att det skall komma en tid av stora prövningar på jorden. Då skall människorna ”gripas av ångest och rädlöshet vid havets och vågornas dån. Människor skall förgås av skräck i väntan på vad som skall komma över världen”.

Detta är inte neurotiska tvångsföreställningar i sjuka sinnen. Det rör sig om realiteter.

Men är det ändå ofrånkomligt att framtiden redan nu suger kraften ur oss? Nej, det behöver inte vara så.

Jesus är god och trofast. Han lämnar inte dem som tryggar sig till honom. Ty ”Jesus Kristus är densamme i går, i dag och i evighet”. Han känner sina lärjungar vid namn och det är viktigt att vi lär känna hans röst, viktigt att vi har en stabil, klar och tydlig bild av vår Herre och Frälsare. Den som har det, har också en bärande grundtrygghet inför en i övrigt olycksbådande framtid. Gud är en god Gud. Han är Jesu Kristi Fader och vår Fader.

Vi behöver en god herde för att en dag kunna dö i frid.

Aldrig och ingenstans har människorna varit så anonyma, så ensamma med sin död som i vår kulturkrets i dag. Men hur mycket vi än avskärmar oss från andras död, undgår vi inte att en dag själva stå inför döden. Bibeln säger, att ”det är människans lott att en gång dö och sedan dömas”. Det vore nyttigt för oss om vi nu och då tog upp frågorna kring döden och talade om dem. Till exempel i familjen, i församlingen och bland arbetskamraterna. Ingen behöver blygas över om hon eller han känner en viss oro och fruktan inför döden. Nej, var öppen. Var ärlig.

Hör här vad Bibeln säger om Jesus:

Då ... måste ... han bli människa, för att han genom sin död skulle göra dödens herre, djävulen, maktlös och befria alla dem som genom sin fruktan för döden varit slavar hela sitt liv.

Jesus själv säger:

Var inte rädd. Jag är den förste och den siste och den som lever. Jag var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har nycklarna till döden och dödsriket.

Har vi här och nu anförtrott oss åt den gode herden och mottagit syndernas förlåtelse. Då är vi inte ensamma när vår stund kommer. Jesus överger inte den som tryggar sig till honom.

Orden och verkligheten

Tänk efter före vill Jesus säga i texten, Matt. 12:33-37:

Antingen får ni säga att trädet är bra och frukten bra, eller att trädet är dåligt och frukten dålig; på frukten känner man trädet. Huggormsyngel, hur skulle ni kunna säga något gott, ni som är onda? Munnen säger vad hjärtat är fullt av. En god människa tar fram det som är gott ur sitt goda förråd, och en ond människa tar fram det som är ont ur sitt onda förråd. Men jag säger er att varje onyttigt ord som människorna yttrar skall de få svara för på domens dag. Efter dina ord skall du frias, och efter dina ord skall du fällas.

Är vi beredda att stå för vad våra ord egentligen säger? Om Jesus? Om församlingen? Om oss själv? Tänker vi på, att våra ord får återverkningar? ”Efter dina ord skall du frias och efter dina ord skall du fällas”, säger texten. Alltså: ”rättfärdig” eller ”skyldig”? Det är bäst att vi tänker först. Vad är det vi säger?

Jesus var sann människa. Han var den sanna människan! I honom och genom honom verkade Guds Ande. Han var redan rättfärdig. Varje dag växte han till och mognade i rättfärdighet. Fastän han var Guds Son, *lärde* han lydnad. Han meriterade sig. Fullkomnades. En dag kunde Jesus säga, ”Det är fullbordat”. Genom hans lydnad hade Guds vilja fullbordats i hans liv.

Jesus var Sanningen – sanningen om rättfärdigheten, *Han* var livet – rättfärdighetens liv. *Han* var vägen – vägen till rättfärdighet. I sitt jordeliv hade han konkret visat, att Guds tanke med människan var praktiskt genomförbar. Därigenom framstod Gud, Skaparen, som trovärdig. Jesus skulle även visa att Gud Frälsaren, var trovärdig. Detta skedde genom Jesu ställföreträdande död för världen och genom hans uppståndelse.

Kom till mig, sade Jesus. Lär av mig! Jag vill ge er evigt liv. ”Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.” ”Människosonen har kommit för att söka efter det som var förlorat och rädda det.” Just därför hade Jesus, som själv av evighet var till i gudsskepnad, blivit människa. Detta var hans livs mening. Det var hans budskap. Gång på gång med olika ord och från skilda utgångspunkter, betygade Jesus detta.

Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom. (Joh. 3:16-17)

Jesu lärjungar och dem Jesus talar till i texten har ett gemensamt. Båda parter var i sig själva skyldiga, men ville nå fram till rättfärdighet. Fariséerna och de skriftlärd, som Jesus här talade till, var inte alls ivriga. Jesu lärjungar var dock mer medvetna om sin skuld än dessa om sin. Därför var också lärjungarna mera angelägna att acceptera Jesu förkunnelse om syndernas förlåtelse av nåd. Fariséerna och deras likasinnade däremot ville nå fram till rättfärdighet via laguppfyllelse. Deras egna gärningar skulle föra dem fram till målet. Egentligen tyckte de, att de gjorde det bra, att det var på väg att lyckas.

Verkligheten var en annan. Detta insåg Jesus. Han talade även om det. Den sanningen var svårsmält för de berörda. De ifrågasatte Jesu påstående och argument. De underkände också den uppenbarelse och Guds makt och härlighet som åtföljde Jesu verksamhet. Det som Jesu lärjungar upplevde som messianska tecken, kallade motståndarna för Beelsebuls verk. Denna oenighet med Jesus slog ständigt igenom. Den blev allt djupare och varaktigare. Deras ord och handlingar skall förstås mot den bakgrunden. Samtidigt måste man komma ihåg att de ansåg sig vara Abrahams barn och Moses sanna lärjungar. De ville här och nu liksom på evighetens dag bli räknade som rättfärdiga.

Jesus arbetar inte med diktat. Kräver inte blind underkastelse. Han ser i sina åhörare individer med förutsättningar till insiktsfullt, moraliskt handlande. Genom sina ord och handlingar vill han få dem att tänka. Inse orsak och verkan. Dra genomtänkta slutsatser. Därför säger han till motståndarna:

Antingen får ni säga att trädet är bra och frukten bra, eller att trädet är dåligt och frukten dålig; på frukten känner man trädet.
(Matt. 12:33)

Men dessa lärde sig inget och ville inte lära sig något av Jesu undervisning. När de tillskrev Beelsebul de underverk Jesus utförde, innebar detta ett förnekande av Guds Andes verk i och genom Jesu liv. Detta skedde tydligen uppsåtligt. Skedde mot bättre vetande. Detta är hädelse mot Guds Ande. Motståndarnas egna ord avslöjade dem. De menade sig säga något om Jesus, men de avslöjade i stället verkligheten om sig själva. Deras egna ord dömde och kommer att döma dem.

Vilken verklighet avslöjar och kommer våra ord att avslöja? Om Jesus? Om oss själva? ”Efter dina ord skall du frias, och efter dina ord skall du fällas.” (Matt. 12:37)

Vårt behov av sanning

Bertil Carlsson

Våren 1978 blev maktfrågan i Pingströrelsen en riksnyhet efter att flera spänningsfyllda konflikter utspelats inom Pingströrelsen under 1970-talet.

I detta skede hade Bertil Carlsson fem radioandakter i Sveriges Radio under vinjetten *Vårt behov av sanning*.

Radioandakterna fick särskild uppmärksamhet genom sitt tema och tidpunkten för utsändningen. I denna skrift görs de tillgängliga tillsammans med texter från andra andakter och predikningar Bertil Carlsson hållit i Sveriges Radio.